8.2 Texte/Übungen

I. "Der Ṛṣi erzählt Gopāla das Rāmāyaṇa"

1. गोपालो ग्रामे वसति। 2. तस्य ग्रामस्य समीपे वनं वर्तते। 3. तस्मिन् वने तापसा वसन्ति। 4. वनस्य मध्य आश्रमो वर्तते। 5. तापसास्तस्मिन्नाश्रमे वसन्ति। 6. ते कुटुम्बानि त्यजन्ति वनं च गच्छन्ति। 7. तत्र ते मुक्तिं काङ्क्षन्ति। 8. आश्रमे ते कथं मुक्तिं लभन्ते? 9. प्रातर्यदा सूर्य उद्गच्छति तदा तापसा ईश्वरं पूजयन्ति। 10. ततो वृक्षाणां तले भूमावुपविशन्ति ध्यानं च कुर्वन्ति। 11. सायमपि पुनरीश्वरं पूजयन्ति। 12. रात्र्यामपि ते ध्यानं कुर्वन्ति। 13. एवं तापसा ईश्वरस्य पूजनेन मुक्तिं लभन्ते। 14. आश्रमे सर्वत्र वृक्षा रोहन्ति। 15. भोजनाय तापसा वृक्षेभ्यः फलान्यानयन्ति खादन्ति च।

16. वृक्षेषु कपयो वसन्ति। 17. ते वृक्षाद्वृक्षं प्लवन्ते। 18. कपिभ्योऽपि वृक्षाणां फलानि रोचन्ते ते च तानि खादन्ति।

19. अस्ति तस्मिन्नाश्रम एक ऋषिः। 20. ऋषिः सत्यं बोधति। 21. स श्रुतीनां सूक्तानि पश्यति। 22. शिष्याः श्रुतीः पठन्ति। 23. गोपालोऽपि तस्यर्षेः शिष्योऽस्ति। 24. स ऋषिं वन्दते। 25. अद्य स ऋषेर्दर्शनाय गच्छति। 26. गोपाल आश्रमं प्रविशति तत्र चर्षिं नमति। 27. ऋषये फलानि प्रयच्छति। 28. स ऋषेः पादौ पाणिभ्यां स्पृशति। 29. ऋषिः कट उपविशति। 30. अद्य स रामायणं गोपालाय कथयति। 31. रामस्य चरितमित्थमस्ति।

32. अस्ति नृपतिर्दशरथो नाम। 33. तस्य चत्वारः पुत्राः सन्ति। 34. रामो लक्ष्मणो भरतः शत्रुघ्नश्चेति। (इति schließt hier eine Aufzählung ab; zu Deutsch: "nämlich") 35. रामः सीतां (Akk.) परिणयति। 36. दशरथस्यादेशाद्रामो वनं गच्छति। 37. रामेण सह सीता (Nom.) लक्ष्मणश्च वनं गच्छतः। 38. वने राक्षसो रावणः सीतां (Akk.) हरति। 39. रामः कपीन् सीताया (Gen.) अन्वेषणाय प्रेषयति। 40. कपिर्हनुमान् (Nom.) नाम समुद्रं तरति लङ्कां (Akk.) च प्रविशति। 41. तत्र स सीतां (Akk.) विन्दति। 42. तदनु रामः कपीनां सैन्यं रचयति। 43. स लङ्कां (Akk.) तेन सैन्येनाक्रामति। 44. युद्धे राक्षसा लक्ष्मणं व्यध्यन्ति। 45. तस्मात् कपीनां एक ओषधये हिमालयं गच्छति। 46. हिमालयात् स एकं गिरिमानयति। 47. तस्मिन् गिरावोषधयः सन्ति। 48. स ओषध्या लक्ष्मणं रक्षति। 49. रामो रावणं मारयति सीतां च विन्दति। 50. अरीणां गृहाणि कपयोऽग्निना दहन्ति। 51. एवं रामो धर्मं रक्षति। 52. ततो रामः स्वदेशं प्रतिगच्छति। 53. तत्र प्रासादे कवयो रामं प्रशंसन्ति। 54. रामः कीर्तिं लभते। 55. कविभिः सह स शिवं पूजयति।

56. एवमृषिर्गोपालाय रामायणं कथयति। 57. पश्चाद्गोपालो वनाद्गृहं गच्छति। 58. मार्गे गोपालो रामायणस्य वृत्तान्तं स्मरति।

8.2. Der Rishi erzählt Gopala das Ramayana

1. gopālo grāme vasati |
   Gopala lebt in einem Dorf.

2. tasya grāmasya samīpe vanaṃ vartate |
   In der Nähe seines Dorfes befindet sich ein Wald.

3. tasmin vane tāpasā vasanti |
   In diesem Wald leben Asketen.

4. vanasya madhya āśramo vartate |
   In der Mitte des Waldes liegt ein Ashram.

5. tāpasās tasminn āśrame vasanti |
   Die Asketen wohnen in diesem Ashram.

6. te kuṭumbāni tyajanti vanaṃ ca gacchanti |
   Sie verlassen ihre Familien und gehen in den Wald.

7. tatra te muktiṃ kaṅkṣanti |
   Dort streben sie nach Befreiung.

8. aśrame te kathaṃ muktiṃ labhante |
   Wie erlangen sie im Ashram Befreiung?

9. prātaryadā sūrya udgacchati tadā tāpasā īśvaraṃ pūjayanti |
   Wenn morgens die Sonne aufgeht, (dann) verehren die Asketen Gott.

10. tato vṛkṣānāṃ tale bhūmāv upaviśanti dhyānaṃ ca kurvanti |
    Dann setzen sie sich unter den Bäumen auf den Boden und meditieren.

11. sāyam api punar īśvaraṃ pūjayanti |
    Auch abends verehren sie wieder Gott.

12. rātryām api te dhyānaṃ kurvanti |
    Auch nachts meditieren sie.

13. evaṃ tāpasā īśvarasya pūjanena muktiṃ labhante |
    So erlangen die Asketen durch die Verehrung Gottes Befreiung.

© 2021 Peter Meyer & Ralph M. Steinmann. Alle Rechte vorbehalten.

14. āśrame sarvatra vṛkṣā rohanti |
Im Ashram wachsen überall Bäume,

15. bhojanāya tāpasā vṛkṣebhyaḥ phalāny ānayanti khadanti ca |
Die Asketen holen zu ihrem Genuss die Früchte von den Bäumen und essen sie.

16. vṛkṣeṣu kapayo vasanti |
Auf den Bäumen leben Affen.

17. te vṛkṣād vṛkṣaṃ plavante |
Sie springen von Baum zu Baum.

18. kapibhyo 'pi vṛkṣāṇaṃ phalāni rocante te ca tāni khādanti |
Auch die Affen finden Gefallen an den Früchten der Bäume und fressen sie.

19. asti tasminn āśrama eka ṛṣi |
In diesem Ashram lebt ein Rishi.

20. ṛṣiḥ satyaṃ bodhati |
Ein Rishi erkennt die Wahrheit.

21. sa śrutīnāṃ sūktāni paśyati |
Er erschaut die Hymnen der heiligen Schriften (des Veda).

22. śiṣyāḥ śrutīḥ paṭhanti |
Die Schüler studieren die heiligen Schriften.

23. gopālo 'pi tasyarṣeḥ śiṣyo 'sti |
Auch Gopala ist ein Schüler dieses Rishis.

24. sa ṛṣiṃ vandate |
Er verehrt den Rishi.

25. adya sa ṛṣer darśanāya gacchati |
Heute geht er zum Darshana des Rishis.

26. gopāla āśramaṃ praviśati tatra ca ṛṣiṃ namati |
Gopala betritt den Ashram und verbeugt sich dort vor dem Rishi.

© 2021 Peter Meyer & Ralph M. Steinmann. Alle Rechte vorbehalten.

27. ṛṣaye phalāni prayacchati |
Er schenkt dem Rishi Früchte.

28. sa ṛṣeḥ pādau pāṇibhyāṃ spṛśati |
Er berührt die Füsse des Rishis mit seinen (den) Händen.

29. ṛṣiḥ kaṭa upaviśati |
Der Rishi setzt sich auf eine Matte.

30. adya sa rāmāyaṇaṃ gopālāya kathayati |
Heute erzählt er Gopala das Ramayana:

31. rāmasya caritam ittham asti |
«So lautet die Lebensgeschichte des Rama.

32. asti nṛpati daśaratho nāma |
Es war einmal ein König namens Dasharatha.

33. tasya catvāraḥ putrāḥ santi |
Er hat vier Söhne.

34. rāmo lakṣmaṇo bharataḥ śatrughnaś ceti |
Nämlich Rama, Lakshmana, Bharata und Shatrughna.

35. rāmaḥ sītāṃ pariṇayati |
Rama heiratet Sita.

36. daśarathasya ādeśād rāmo vanaṃ gacchati |
Auf Befehl von Dasharatha geht Rama in einen Wald.

37. rāmeṇa saha sītā lakṣmaṇaś ca vanaṃ gacchataḥ |
Sita und Lakshmana gehen zusammen mit Rama in den Wald.

38. vane rākṣaso rāvaṇaḥ sītāṃ harati |
Im Wald raubt der Dämon Ravana Sita.

39. rāmaḥ kapīn sītāyā anveṣaṇāya preṣayati |
Rama schickt Affen auf die Suche nach Sita.

40. kapir hanumān nāma samudraṃ tarati laṅkāṃ ca praviśati |
Der Affe namens Hanuman überquert das Meer und betritt Sri Lanka.

© 2021 Peter Meyer & Ralph M. Steinmann. Alle Rechte vorbehalten.

41. tatra sa sītāṃ vindati |
Dort findet er Sita.

42. tadanu rāmaḥ kapīnāṃ sainyaṃ racayati |
Darauf stellt Rama ein Heer von Affen zusammen.

43. sa laṅkāṃ tena sainyenākrāmati |
Er erobert Sri Lanka mit diesem Heer.

44. yuddhe rākṣasā lakṣmaṇaṃ vyadhyanti |
Im Kampf verletzen die Dämonen Lakshmana.

45. tasmāt kapīnām eka oṣadhaye himālayaṃ gacchati |
Deshalb geht einer der Affen für ein Heilkraut in den Himalaya.

46. himālayāt sa ekaṃ girim anayati |
Vom Himalaya bringt er einen Berg.

47. tasmin girav oṣadhayaḥ santi |
Auf diesem Berg wachsen (sind) Heilkräuter.

48. sa oṣadhyā lakṣmaṇaṃ rakṣati |
Er (der Affe) rettet Lakshmana mit einem Heilkraut.

49. rāmo rāvaṇaṃ mārayati sītāṃ ca vindati |
Rama tötet Ravana und findet Sita.

50. arīṇāṃ gṛhāṇi kapayo agninā dahanti |
Die Affen legen Feuer an die Häuser der Feinde.

51. evaṃ rāmo dharmaṃ rakṣati |
So hält Rama die göttliche Ordnung aufrecht.

52. tato rāmaḥ svadeśaṃ pratigacchati |
Darauf kehrt Rama in sein Land zurück.

53. tatra prāsāde kavayo rāmaṃ praśaṃsanti |
Dort im Palast preisen die Dichter-Weisen Rama.

54. rāmaḥ kīrtiṃ labhate |
Rama gelangt zu Ruhm und Ehre.

© 2021 Peter Meyer & Ralph M. Steinmann. Alle Rechte vorbehalten.

55. kavibhiḥ saha sa śivaṃ pūjayati |
Zusammen mit den Dichter-Weisen verehrt er Shiva.»

56. evaṃ ṛṣir gopālāya rāmāyaṇaṃ kathayati |
So erzählt der Rishi Gopala das Ramayana.

57. paścād gopālo vanād gṛhaṃ gacchati |
Danach geht Gopala vom Wald nach Hause.

58. mārge gopālo rāmāyaṇasya vṛttāntaṃ smarati ||
Unterwegs erinnert sich Gopala an die Geschichte des Ramayana.

© 2021 Peter Meyer & Ralph M. Steinmann. Alle Rechte vorbehalten.

Hilfestellungen zu 8.2 «Der Rishi erzählt Gopala das Ramayana»

2. samīpe: die Postposition verlangt den Genitiv
4. madhya: die Postposition verlangt auch den Genitiv
5. tasminn āśrame: nach Sandhi-Regel 47
6. te: Nom. Pl. m. des Demonstrativpronomens tad (der, dieser), hier also «diese/sie»
7. कङ्क्षन्ति = kaṅkṣanti von der √kaṅkṣ (1. Par.) «wünschen, begehren»
8. vyadhyanti: laut Lehmanns eigenem Vokabular und auch gemäss GPW müsste es «vidhyanti» heisssen
9. prātar yadā … tadā: «Wenn morgens … dann …»
10. tale: Postposition mit Genitiv
    bhūmāv upaviśanti: entstanden aus bhūmau …
12. rātryām (f.): Lok. Sg. für eine Zeitangabe
14. sarvatra: «überall»
15. bhojanāya: Dativ Sg. m.; «zwecks Genuss …», «um zu geniessen …»
    phalāny ānayanti = phalāni ānayanti: die Verbform stammt von √ānī (1. Par.)
16. kapayo: nach Sandhi-Regel 1
17. vṛkṣād vṛkṣaṃ = vṛkṣāt vṛkṣaṃ: die erste Form ist Ablativ, die zweite Akkusativ, beide bezeichnen eine Richtung: die erste «woher», die zweite «wohin» (Sandhi-Regel 37)
    plavante: von √plu (1. Ātm.)
18. tāni Nom. Pl. n. von tad, siehe Satz 6
19. tasminn āśrama: siehe Satz 5
    eka ṛṣi: nach Sandhi-Regel 3
23. gopālo'pi, Sandhi-Regel 2
    tasya ṛṣeḥ: Gen. Sg. m. von «tad« und von «ṛṣi», Sandhi 16
    śiṣyo'sti: nach Sandhi-Regel 2
24. sa ṛṣiṃ: Sandhi 3
25. sa ṛṣer darśanāya: Sandhi 3; ṛṣer = Gen. Sg. m. mit Sandhi-Regel 9, darśanāya: Dativ des Zweckes → «zum Zwecke des Anblicks», d.h. «um zu sehen, erschauen»
26. ca ṛṣiṃ: nach Sandhi-Regel 16
28. pādau pāṇibhyāṃ: zwei Dualformen, die erste Akk. Dual n., die zweite Abl. Dual. m.
29. kaṭa: ist ein Lokativ, -e wird zu -a nach Sandhi-Regel 26
33. tasya … santi «dessen sind», das Verb «haben» wird mit «sein + Genitiv» ausgedrückt
34. vier Eigennamen: Rāma, Lakṣmaṇa, Bharata und Śatrughna
36. daśarathasyādeśād rāmo = daśarathasya ādeśād. deśād rāmo: nach Sandhi 37
39. anveṣaṇāya: Dativ des Zweckes: «um zu suchen»
40. लङ्कां damit ist das heutige Sri Lanka gemeint (Akk. der Richtung)
43. sainyenākrāmati = sainyena ākrāmati (Sandhi 11)

© 2021 Peter Meyer & Ralph M. Steinmann. Alle Rechte vorbehalten.

44. युद्धे = yuddhe
vyadhyanti: siehe Satz 8

45. eka oṣadhaye: nach Sandhi 3

52. svadeśaṃ: «in sein Land»

57. paścād gopālo = paścāt gopālo, nach Sandhi 34
vanād gṛhaṃ: nach der gleichen Regel

58. mārge: Lokativ von mārga «Weg», demzufolge «unterwegs»

© 2021 Peter Meyer & Ralph M. Steinmann. Alle Rechte vorbehalten.